

да върнем **пълната** забрана

Ефекти на вторичния тютюнев дим върху здравето

Вторичният тютюнев дим се счита за причина за значителен брой смъртни случаи поради исхемична болест на сърцето, астма при възрастни и рак на белите дробове, както и за смъртни случаи, породени от инфекции на долните дихателни пътища сред децата, особено в държавите с ниски доходи, които разполагат с по-малко ресурси за лекуване на подобни заболявания. Приблизителните оценки показват значително влияние върху хроничните заболявания като астма при децата и възрастните, в допълнение на исхемична болест на сърцето при възрастите и инфекциите на долните дихателни пътища при децата. Резултатите предполагат, че глобалният потенциал за подобряване на здравето чрез намаляване на излагането на вторичния тютюнев дим на децата и на възрастните, е значителен.

Mattias Oberga, Alistair Woodwardb, Maritta S. Jaakkolac, Armando Perugad, Annette Pruss-Ustun, Global estimate of the burden of disease from second-hand smoke, World Health Organization, 2010

http://whqlibdoc.who.int/publications/2010/9789241564076_eng.pdf

---

В световен мащаб се оценява, че около 600 000 човека годишно умират в резултат на пасивно тютюнопушене. Токсичната смесица в тютюневия дим включва 60 познати съставки, причиняващи рак при хората. Не е познато безопасно ниво на излагане на тютюнев дим.

MAKING CITIES SMOKE-FREE 2011, World Health Organization 2011, сmp. 1

http://whqlibdoc.who.int/publications/2011/9789241502832_eng.pdf

---

Изследване, което прави оценка на смъртните случаи за деца и възрастни непушачи, използвайки данни от **192 страни през 2004 г.** заключава, че „В световен мащаб 40% от децата, 33% от мъжете непушачи и 35% от жените непушачи са били изложени на вторичен тютюнев дим през 2004 г. Това излагане по приблизителна оценка е причинило 379 000 смъртни случая от исхемична болест на сърцето, 165 000 от инфекции на долните дихателни пътища, 36 900 от астма и 21 400 от рак на белите дробове. 603 000 смъртни случая са причинени от пасивно тютюнопушене през 2004 г., което е било около 1% от световната смъртност. 47% от смъртните случаи от пасивно тютюнопушене са сред жени, 28% сред деца и 26% сред мъже.“

Oberg, M.; Jaakkola, M.S.; Woodward, A.; Peruga, A.; Pruss-Ustun, A., “Worldwide burden of disease from exposure to second-hand smoke: a retrospective analysis of data from 192 countries,” *The Lancet*, November 26, 2010.

Пасивното пушене може да вреди по много начини. Всяка година само в САЩ на него се дължат:

- приблизително 46 000 смъртни случая от сърдечни заболявания у хора, които понастоящем са непушачи;
- около 3 400 смъртни случая от рак на белите дробове;
- влошаване състоянието на боледуващи от астма и свързани с нея заболявания в до 1 милион деца астматици;
- между 150 000 и 300 000 инфекции на долните дихателни пътища при деца на възраст под 18 месеца и инфекции на белите дробове, резултиращи в 7 500 до 15 000 хоспитализации всяка година.

Secondhand smoke causes other kinds of diseases and deaths,
<http://www.cancer.org/Cancer/CancerCauses/TobaccoCancer/secondhand-smoke>

Мета-анализ на 61 епидемиологични изследвания на деца, които измерват ефекта на вторичния тютюнев дим върху болести на средното ухо установява, че излагането на тютюнев дим, особено от пушене на майки, значително увеличава риска от тези заболявания. Рискът бил особено висок от болести на средното ухо, изискващи хирургична намеса. Всяка година 130 200 заболявания от болести на средното ухо и 292 950 от честите ушни инфекции при децата в САЩ са директно породени от излагане на пасивно тютюнопушене вкъщи.

Jones, L.J.; Hassani, A.; Cook, D.G.; Britton, J.; Leonardi-Bee, J., "Parental smoking and the risk of middle ear disease in children: a systematic review and meta-analysis," Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine [Epub ahead of print], September 5, 2011.

Германско изследване е установило, че деца, изложени на пасивно тютюнопушене у дома показали повишен риск от проблеми, свързани с хиперактивност и концентрация. Пренаталното тютюнопушене на майките през цялата бременост повишавало риска от проблеми в поведението, изразени като хиперактивност и липсата на концентрация. Пре- и постнатално излагане на пасивно тютюнопушене от бащите е било свързано с хиперактивност и проблеми с концентрацията при деца на майки непушачи.

Tiesler, C.M.T.; Chen, C.M.; Sausenthaler, S.; Herbarth, O.; Lehmann, I.; Schaaf, B.; Kramer, U.; von Berg, A.; von Kries R.; Wichmann, H.E.; Heinrich, J., "Passive smoking and behavioural problems in children: results from the LISAPLUS prospective birth cohort study," Environmental Research [Epub ahead of print], 2011.

Друго германско проучване изследва дали пасивното тютюнопушене е фактор, който допринася за повишаване риска за диабет тип 2 сред възрастните. Изследователите заключават, че и активното и пасивното тютюнопушене са свързани с риска от това заболяване.

Kowall, B.; Rathmann, W.; Strassburger, K.; Heier, M.; Holle, H.; Thorand, B.; Giani, G.; Peters, A.; Meisinger, C., "Association of passive and active smoking with incident type 2

diabetes mellitus in the elderly population: the KORA S4/F4 cohort study," European Journal of Epidemiology [Epub ahead of print], 2010.

Изследване отново от Германия установява, че излагането на вторичен тютюнев дим още в утробата и в ранно детство е рисков фактор за затлъстяване при децата. Постнатално излагане на вторичен тютюнев дим остава положително свързано с наднормено тегло на 6 годишна възраст, в двата периода: първата и шестата година.

Raum, E.; Küpper-Nybelen, J.; Lamerz, A.; Hebebrand, J.; Herpertz-Dahlmann, B.; Brenner, H., "Tobacco smoke exposure before, during, and after pregnancy and risk of overweight at age," Obesity [Epub ahead of print], May 26, 2011.

Изследване от Обединеното кралство анализиращо връзката между пасивното тютюнопушене и инфаркта на миокарда и установило, че пасивното тютюнопушене най-вероятно има причинно-следствена връзка с инфарктите дори и при излагане на сравнително ниски дози вторичен тютюнев дим. Авторите пишат: „Има доказателства за силна, последователна и зависеща от дозата връзка между излагането на вторичен тютюнев дим и риска от инфаркт, което подсказва причинно-следствена връзка, с непропорционално висок риск при ниски нива на излагане, което на свой ред предполага, че **няма безопасно ниво на излагане.**“

Oono, I.P.; Mackay, D.F.; Pell, J.P., "Meta-analysis of the association between secondhand smoke exposure and stroke," Journal of Public Health Advance Access [Epub ahead of print], March 21, 2011.

Изследване сред 4 442 корейци непушачи на средна възраст установява, че в период от шест години с проследяване на всеки две години, 465 човека са заболели от диабет тип 2. Рискът се увеличавал при хора, изложени на пасивно тютюнопушене през повече от четири часа дневно на работното място или вкъщи.

Kim, C.S.; Park, J.K.; Kim, S.S.; Ko, K.P.; Min, H.; Ahn, Y.; Park, S.J., "A prospective study investigating the association between environmental tobacco smoke exposure and the incidence of Type 2 diabetes in never smokers," Annals of Epidemiology 21(1): 42-47, January 2011.

Проучване от Испания е изследвало връзката между излагането на пасивното тютюнопушене от лица от три поколения и ракът при децата. Авторите пишат: „Излагането на тютюнев дим по време на бременностите на бабата и майката повишават риска от рак в потомците.“

Ortega-Garcia, J.A.; Martin, M.; Lopez-Fernandez, M.T.; Fuster-Soler, J.L.; Donat-Colomer, J.; Lopez-Ibor, B.; Claudio, L.; Ferris-Tortajada, J., "Transgenerational tobacco smoke exposure and childhood cancer: an observational study," Journal of Paediatrics and Child Health [Epub ahead of print], April 16, 2010.

Това изследване заключава, че бременните жени, които са изложени на вторичен тютюнев дим имат по-голяма вероятност да родят преждевременно и да имат деца, страдащи от остра дихателна недостатъчност и имащи нужда от приемане в неонатално интензивно отделение.

Ashford, K.B.; Hahn, E.; Hall, L.; Rayens, M.K.; Noland, M.; Ferguson, J.E., "The effects of prenatal secondhand smoke exposure on preterm birth and neonatal outcomes," Journal of Obstetric, Gynecologic, and Neonatal Nursing 39: 525-535, 2010.

Изчислено е, че пасивното тютюнопушене в Обединеното кралство причинява около 2 700 смъртни случая сред хора на възраст между 20 и 63 годишна възраст и още 8 000 смъртни случая при хора на възраст 65 или повече.

През 2005 г., Калифорнийската Агенция за Защита на Околната Среда използва прогнози за населението в САЩ, за да покаже приблизителният брой на смъртните случаи, дължащи се на пасивно тютюнопушене. За непушачите агенцията установила, че:

- около 3 400 американци са починали от рак на белите дробове (варират между 3423 и 8866);
- 46000 са починали от кардиологични заболявания (варират между 22700 и 69600)
- 430 деца са починали от внезапна смърт.

През 2010 г. Royal College of Physicians публикува основополагащ доклад, озаглавен „Пасивното тютюнопушене и децата.“ Докладът отбелязва важността на законодателството срещу тютюнопушенето в намаляването на излагането на вторичен тютюнев дим на работните места, но посочва че основният източник за излагане на непушачи е домът и че децата са под особено голям риск.

Secondhand Smoke, http://www.ash.org.uk/files/documents/ASH_113.pdf , ASH factsheets, June 2011

В Италия законодателството срещу тютюнопушенето, въведено през януари 2005 г., е последвано от намаляване приема на лица с остри коронарни инциденти. Имало е намаления с 11,2% (интервал на сигурност 6,9–15,3%) и 7,9% (интервал на сигурност 3,4–12,2%) в острите коронарни инциденти при 35 – 64 годишните и 65 – 74 годишните, съответно, и без доказателства за най-старите хора. В САЩ изследване посочва, че в град след въвеждането на политика за публични места без дим е установено намаление с 27% на хоспитализациите с остър инфаркт на миокарда. (Mattias Oberga et al., стр. 46)

Mattias Oberga, Alistair Woodwardb, Maritta S. Jaakkolac, Armando Perugad, Annette Pruss-Ustun, Global estimate of the burden of disease from second-hand smoke, World Health Organization, 2010

Установено е, че финландският Закон за чист въздух на закрити места значително е намалил излагането на въздействието на вторичен тютюнев дим сред работещите в ресторанти и барове и е намалил разпространението на здравословните ефекти сред работещите в ресторанти. Между 2007 и 2009 г., процентът на работещите в ресторанти, които не са били излагани на пасивно пушене се е увеличил от 54% до 82%, а сред барманите числото се е увеличило от 10% до 70%. Делът на работещите в ресторанти, изложени всекидневно на пасивно пушене за повече от 4 часа е намалял от 24% до 4%,

а сред барманите от 67% на 9%. Разпространението на дихателни симптоми е намаляло от 18% до 4%, а на очни симптоми от 23% до 6%.

Reijula, J.P.; Johnsson, T.S.; Kaleva, P.S.; Reijula, K.E., "Exposure to tobacco smoke and prevalence of symptoms decreased among Finnish restaurant workers after the smoke-free law," American Journal of Industrial Medicine [Epub ahead of print], August 31, 2011.
